

จ้อได้.. จ้อดี.. ไม่มีติด

อาจารย์พรจิต จิตรภาเวช

ภาควิชาวิทยาศาสตร์สื่อความหมายและความผิดปกติของการสื่อความหมาย

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

นิยาม

- ✘ **จังหวะการพูดผิดปกติ หรือพูดติดอ่าง** คือ ความผิดปกติของการพูดซึ่งมีสาเหตุมาจากจังหวะการพูดผิดปกติในลักษณะการพูด ซ้ำคำ ซ้ำพยางค์ พูดติดขัด พูดโดยมีคำแทรก ส่งผลให้ผู้พูดไม่สามารถสื่อความหมายที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้พูดติดอ่างอาจจะมีปัญหาด้านภาวะทางอารมณ์ จิตใจ และการเข้าสังคมร่วมด้วย

ปัจจัยเสี่ยงต่อการที่เด็กจะมีอาการติดอ่าง

ประวัติ
ครอบครัว

อายุเมื่อ
เริ่มติด
อ่าง

ระยะเวลาใน
การติด
อ่าง

IWGI

ปัจจัยเสี่ยงต่อการที่เด็กจะมีอาการติดอ่าง

ภาษาและ
การพูด

การ
แสดงออก
ทางอารมณ์

สติปัญญา

สิ่งแวดล้อม

อาการติดอ่างที่มักพบ

อาการหลัก

อาการร่วม

อาการหลัก

พูดซ้ำเสียง

พูดซ้ำคำ

พูดลากเสียง

พูดติดแบบไม่มี
เสียงออกมา

พูดและหยุดอย่างไม่
เหมาะสม

พูดและหยุดระหว่าง
พยางค์ในคำที่
ต้องการพูด

อาการร่วม

- ✘ มีหลายทฤษฎีที่กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิด
การพูดที่มีจังหวะผิดปกติหรือพูดติดอ่าง
แต่ไม่สามารถระบุได้อย่างแน่ชัด เช่นบาง
ทฤษฎีกล่าวว่า

ผู้ที่มีอาการติดอ่างมีพัฒนาการทางภาษาซึ่งเกิดจากสมองซีกซ้ายล่าช้ากว่าเด็กที่ไม่พูดติดอ่าง (Orton & Travis, 1992)

การตอบสนองของพ่อแม่ต่ออาการพูดไม่คล่องของเด็กในวัยเด็ก มีผลทำให้เด็กติดอ่างได้ (Johnson, 1940)

การติดอ่างเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรม เด็กที่มีประวัติพ่อหรือแม่มีหรือเคยมีอาการติดอ่างจะทำให้มีโอกาสติดอ่างได้ง่าย (Sermas & Cox, 1970)

อาการติดอ่างอาจเกิดจากการที่เด็กมีภาวะตั้งเตรีัยติในการพูด เนื่องจากตนรอบข้าง สภาพแวดล้อม (Starkweather, 1987)

ผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต

วัยเด็ก

- ✘ ในช่วงวัยเรียนเด็กที่พูดติดอ่างมักจะถูกเพื่อนล้อเลียน ทำให้ขาดความมั่นใจในการสื่อสารหรือแสดงความคิดเห็น หลายครั้งเด็กกลุ่มนี้จะเป็นเด็กที่ขี้อายและไม่ชอบเข้าสังคมกับเพื่อน หรือไม่ก็เป็นเด็กที่ดูเหมือนจะเกรงมีการแสดงออกในด้านพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

ผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต

วัยเด็ก

- ✘ เด็กหลายคนกล่าวว่า ถ้าไม่มีอาการตีตว่างคงจะดี และ หลายคนให้ข้อมูลว่ารู้สึกวิตกกังวลมากที่ไม่สามารถตอบคำถามครูผู้สอนไม่ได้ทั้งที่รู้ว่าคำตอบนั้นคืออะไร
- ✘ บางครั้งเด็กอยู่ภาวะที่มีอาการตีตว่างนานทำให้ผู้ที่สนทนากับเขาเปลี่ยนหัวข้อในการสนทนาไปแล้ว กว่าคำตอบที่ต้องการสื่อสารนั้นจะหลุดออกมา

ผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต

วัยผู้ใหญ่

- ✘ การสั่งอาหาร บางครั้งต้องเปลี่ยนรายการอาหารที่ต่อังการเป็นรายการอาหารที่มีเสียงที่พูดออกมาได้ง่าย หรือใช้การชี้ที่รายการอาหารแทน
- ✘ การสื่อสารทางโทรศัพท์ซึ่งพูดติดอ่างไม่ทราบถึงปฏิกิริยาของผู้ที่สื่อสารด้วยนั้นก็เป็นสิ่งที่ยาก
- ✘ การพูดคุยกับผู้อื่นระดับบัญชา หลายครั้งอาการพูดติดอ่างก็เป็นอุปสรรคในการทำงาน ทำให้ไม่ได้รับการเลื่อนตำแหน่งในหน้าที่การงาน

ผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต

ความรู้สึก

- ✗ ขาดความมั่นใจในตนเอง
- ✗ รู้สึกกลัว
- ✗ ว่าง
- ✗ เป็นปมด้อย
- ✗ กระทบตัวเองที่ไม่สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้ตามที่ต้องการ

พูดไม่ดล่องตามวัย VS พูดติดอ่าง

มีอาการของการพูดไม่
คล่องตามวัย

ไม่ตระหนักถึงอาการติดอ่าง

อาการ 3-6 เดือน

ไม่มีพฤติกรรมร่วม

อาจมีพฤติกรรมหลักของ
อาการติดอ่าง แต่ไม่มี
อาการอื่นชัด

ไม่มีอาการหลักเฉียง
การพูด

เด็กที่อาจจะมีอาการติดอ่าง

มีอาการทั้งการพูดไม่ดล่องตามวัย และอาการหลักของอาการติดอ่าง

มีอาการ PWR WWR PRO

อัตราการเกิดอาการติดอ่าง = 5 %

พูดซ้ำมากกว่า 2 ครั้ง

เด็กที่อาจจะมีอาการติดอ่าง

จังหวะการพูดผิดปกติ

อาจมีอาการร่วม

มีความตระหนักรู้ถึงความยากในการพูด

อาการแรกเริ่มของอาการติดอ่าง

- ✗ มีอาการติดอ่างที่หลากหลาย
- ✗ อัตราการติดอ่างมากกว่า 10%
- ✗ มีพฤติกรรมร่วม
- ✗ พูดลากเสียงบ่อย และนานกว่า 1 วินาที
- ✗ มีการหยุดในที่ที่ไม่เหมาะสม
- ✗ มีท่าทีการตอบสนองที่ไม่ดีต่อการพูด

การประเมิน

ปัจจัยหลัก

ประเมินอาการหลัก

ประเมินอาการร่วม

อัตราเร็วในการพูด

ความถี่ในการพูดติดอ่าง

ประเมินในเรื่องอื่นที่มีผลต่อการตีความ
เช่น ทักษะอารมณ์ ความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับสาเหตุและอาการตีความ ภาษา
การเข้าสังคม และความสัมพันธ์ของ
สถานการณ์ต่างๆ กับอาการตีความ

การนับเวลาการติดอ่วง

- ✘ บันทึกสิ่งที่เด็กพูดทั้งหมดโดยไม่ว่าคำนึงถึงเวลาการติดอ่วง
- ✘ กลับไปฟังอีกครั้งและขีดเส้นใต้คำที่ติดอ่วง
- ✘ ฟังเพื่อที่จะดูว่าชนิดของเวลาการติดอ่วงเป็นอย่างไร

ตัวอย่าง

- ✘ ม ม ม มไม่ ม ม ไมใช่
- ✘ น้อง ป ป ป ป..... ไปโรงเรียน
- ✘ พ่อ จำ พ่อ จำ กินข้าว
- ✘ เมื่อ พ..... เอ พ..... ตกลงมา
- ✘ ฉ: ฉ: ฉ: ฉนี้ไม่รักเธอ
- ✘ ไป ป ปไป เอ มมมมมมมม เกี่ยวกันมึ้ย

ปัจจัยที่มีผลต่อการแก้ไขอาการติดอ่าง

- ✘ การได้รับการฝึกแต่เนิ่นๆ
- ✘ อายุที่มีเริ่มมีอาการติดอ่าง
- ✘ ความรุนแรงของอาการติดอ่าง
- ✘ ธรรมชาติ
- ✘ IWGI

ปัจจัยที่มีผลต่อการแก้ไขสถานการณ์ติดอ่าง

- ✘ ความเครียด
- ✘ ความต้องการของผู้ติดอ่างที่จะฝึก
- ✘ ความยากของภาษาที่ต้องใช้
- ✘ การถูกเพ่งเล็งเกี่ยวกับการพูดโดยคนรอบข้าง

การแก้ไขการพูด

- ✘ พี่ทำให้ผู้พูดติดอ่างมีความเข้าใจในตนเองมากขึ้น
- ✘ สามารถบอกสาเหตุของอาการติดอ่างได้
- ✘ ลักษณะของอาการ
- ✘ ความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับอาการที่ติดอ่าง
- ✘ วิธีแก้ไข และ
- ✘ การยอมรับตนเองและผู้อื่น

การแก้ไขการพูด FLUENCY SHAPING

1. การฝึกพูดให้ดล่งโดยต่อๆ เพิ่มความยาวและความยากของประโยค
2. ลดความเร็วของการพูดลง ใช้ easy onset

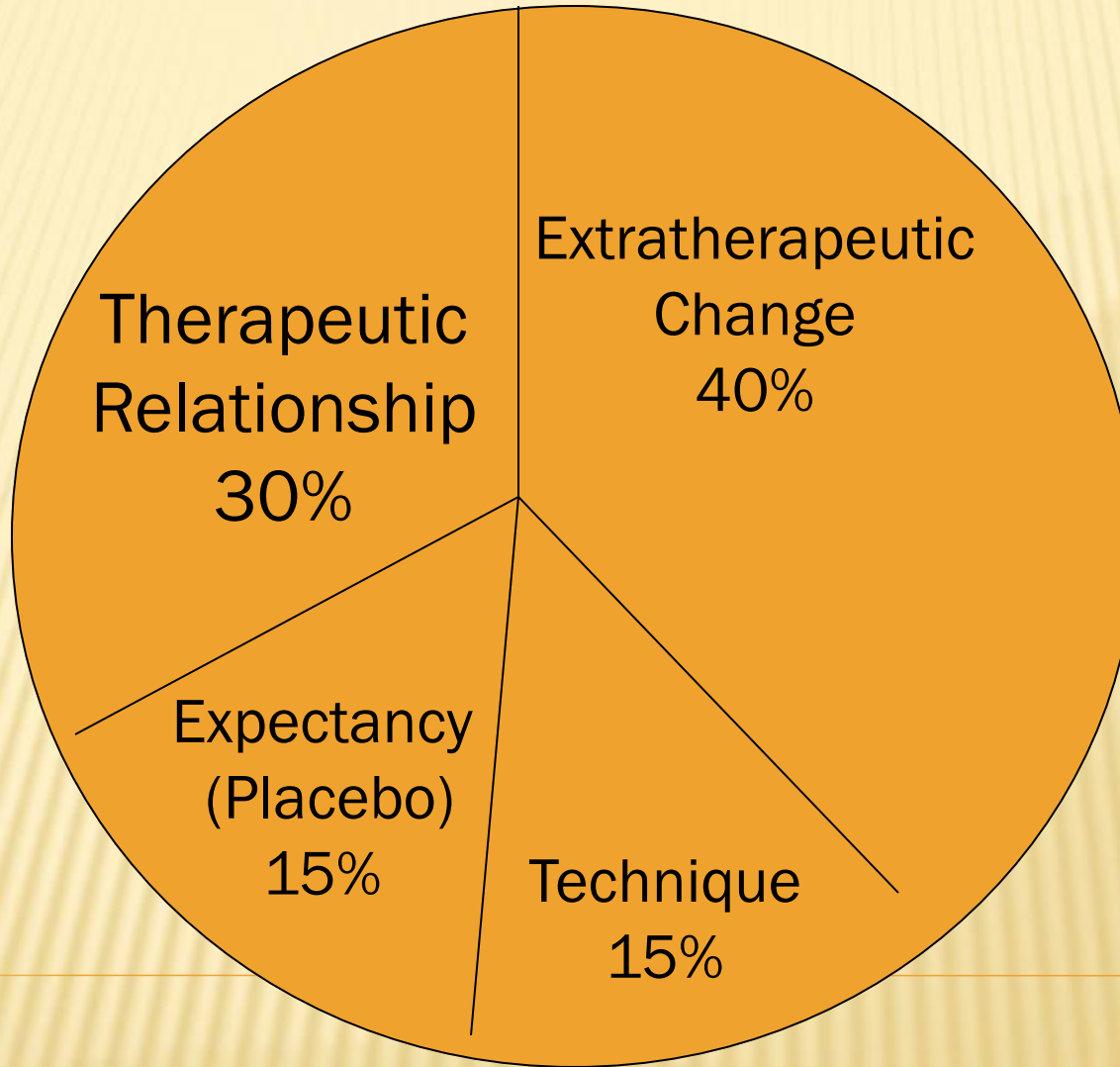
การแก้ไขการพูดติดอ่าง (STUTTERING MODIFICATION)

✘ เป้าหมาย

- + พูดให้ชัดเจนมากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้
- + ติดอ่างแบบไม่ฉับฉิว
- + ดວບດຸມການພູດາດ
- + ยอมรับว่าการติดอ่าง

การแก้ไขการพูดติดอ่าง (STUTTERING MODIFICATION)

- ✘ Voluntary stuttering – ช่วยให้รู้สึกรู้สึกว่าสามารถควบคุมอาการติดอ่างได้
- ✘ Proprioceptive feedback
- ✘ Pull out
- ✘ Cancellations

Lambert & Bergin (1994)

Asay & Lambert (1999)

Bernstein Ratner (2005)

Franken, Kielstra-Van der Schalk & Boelens (2005)

ข้อแนะนำสำหรับวิหัทับพูปกตรง

- ✗ เป็นพูปฟังที่ตี่
- ✗ พูตกับเตีทออย่างไม่เร่งรีบ และหยุดระหว่งที่พูตตุยให้บ่วยขึ้น
- ✗ ลตการตั้งดำตาม
- ✗ การแสดงสีหน้าทำทางต่อเตีทเมื่อเขามีอากการตี่ดอ่วง

ข้อแนะนำสำหรับผู้ที่พบกับปัญหาตรง

- ✘ จัดเวลาในแต่ละวันให้ลูก
- ✘ ช่วยยึดมั่นในครอบครัวรู้จักการสลับบทบาทในการพูด และการฟังซึ่งกันและกัน
- ✘ แสดงให้ลูกรู้ว่าพ่อแม่รักเขา

Thank you